

■ Спецыяльны рэпартаж

Суразмоўнік на гадзіну

Такая паслуга з'явілася тут у кастрычніку. Ідэя прыйшла з гарадскога пасёлка Багушэўск ад супрацоўнікаў аддзялення дзённага знаходжання для пажылых грамадзян. «У будні ўнукі ў школе, дарослыя дзеці на працы — пенсіянеры дома адны сядзяць. Пачынаюць лісты пісаць ва ўсе ўстановы, бо няма чым заняцца. Трэба ім кампанію скласці, каб не адчувалі сябе пакінутымі», — тлумачаць работнікі аддзялення.

Як пажылым не даюць засумаваць на пенсіі? На адзін дзень карэспандэнты «Звязды» далучыліся да «суразмоўнікаў» і пагасцілі ў мясцовых старых.

Два спецыялісты на ўвесь раён

Будынак, дзе месціцца аддзяленне дзённага знаходжання для пажылых, некалі быў маёмасцю ЖКГ. Цяпер тут распачалі рамонт: зрабілі невялікую кухню, павесілі паліцы, якія ўжо запоўнены ручнымі вырабамі багушэўскіх бабуль.

— Але ж не ўсе могуць прыйсці да нас, — кажа загадчыца аддзялення Галіна АВЕРЧАНКА. — Адным здароўе не дазваляе, іншыя жывуць у аддаленых населеных пунктах. Вось мы і вырашылі самі да іх выязджаць. Думалі ахапіць толькі Багушэўск, але ў выніку працуем на ўвесь раён.

У аддзялення ёсць нават свой службовы транспарт — сінія «жыгулі». Машына — з ліку спісанай тэхнікі, дасталася ад абласнога ўпраўлення ўнутраных спраў.

Пра старых, якім не хапае стасункаў, даведваюцца па-рознаму. Дзесьці самі грамадзяне ці іх суседзі патэлефануюць, дзесьці сацыяльныя работнікі падкажуць. Спецыялісты таксама звязваюцца з раённымі бальніцамі, сельсаветамі, вясковымі старэйшынамі, каб тыя падказалі, каму патрэбны «свабодныя вушы». Паслуга бясплатная.

— На ўсіх, вядома, нас не хоціць. У аддзяленні ўсяго два чалавекі: загадчыца і я, — дадуеца да размовы Любоў ТРУБЕКА. — Таму падключаем валанцёраў з ліку пажылых. Цікавімся, хто чым жыве, і зводзім людзей з падобнымі інтарэсамі. Хоць паслуга і называецца «суразмоўнік на гадзіну», але гэта не значыць, што наш візіт мусяць доўжыцца менавіта столькі. У кагосьці і на некалькі гадзін можам затрымацца, а іншым і 15 хвілін дастаткова: чалавек стамляецца гаварыць.

«Усё ёсць... Здароўя няма»

Едзем да першай кліенткі. 88-гадовая Дар'я Ягораўна Казімірава жыве разам з дачкой. Дачка ўжо сама пенсіянерка, але пакуль працуе. Вось і сёння жанчына пакінула на стала абед для маці, укруціўшы ў світар, каб не астыў, і пабегла па справах. А Дар'я Ягораўна засталася дома: старая нядаўна перанесла інсульт, таму на вуліцу амаль не выходзіць.

Пенсіянерка, заўважыўшы нас, усхвалявалася, ажно сэрца прыхапіла: столькі гасцей у хаце! І, як сапраўдная гаспадыня, пачала нас частаваць.

— Вазьміце на сталае грушы, цэлая куча там, — паказвае Ягораўна ў бок кухні. — Гэта ж не купленае, сваё.

Пенсіянерка пераехала ў Багушэўск з іншай вёскі. Сумее па сваёй хаце, хоць і няма сіл яе даглядаць. «І цяпер хачу туды з'ездзіць, — дзеліцца старая. — А дачка кажа: «Мама, там усяго два чалавекі». А тут у мяне ўвогуле знаёмых няма».

Жанчына выхавала траіх дзяцей: дзвюх дачок і сына. Усім дала адукацыю: для пенсіянеркі, якая сама адвучыцца не змагла, гэта было вельмі важна.

— Цяпер аднаго народзяць і войкаюць: няма чым карміць. Як няма чым? Рукі ёсць, ногі ёсць. Ідзі зарабі! — абурэцца Дар'я Ягораўна.

Хоць паслуга і называецца «суразмоўнік на гадзіну», але гэта не значыць, што наш візіт мусяць доўжыцца менавіта столькі. У кагосьці і на некалькі гадзін можам затрымацца, а іншым і 15 хвілін дастаткова.

Сама старая ў свой час, як яна кажа, была «дурная на працу». Колькі гадоў у калгасе прарабіла за «палачкі». Грошай не было, таму заробак збожжам выдавалі або бульбай. «А потым я ў іншы перавялася. Там сапраўдныя капейкі атрымлівала, ужо паліто змагла купіць», — узгадвае бабуля.

Ад радасці, што знайшла новых суразмоўнікаў, пенсіянерка выдала нам ледзь не ўсю сваю біяграфію. На цяперашняе жыццё Дар'я Ягораўна не скардзіцца. «Нам бы толькі пажыць, — уздыхае яна. — Усё ёсць... Здароўя няма».

Крыжаванкі пад лупай

— А што вы не спяваеце? — сустракае нас ў парозе наступнай хаты Антаніна Глебаўна Галісянкова. — Давайце, пачынайце, а я буду падцягваць.

Даведаўшыся, што мы без музыкі, бабуля нават крыху засмуцілася. Супрацоўнікі аддзялення паабячалі, што наступным разам абавязкова прыхоляць з сабой баян (тым больш музычны візіт паслуга таксама прадугледжвае).

Антаніна Глебаўна жыве замкнёна. З хаты выходзіць, толькі калі трэба ў краму. А пра жыццё суседзяў яна і седзячы на канапе даведацца можа.

— Мой агляд — тры акны! — смяецца пенсіянерка.

— А да сябровак не ходзіце?
— Сяброўкі ўжо ўсе на могільках. Цяпер во (паказвае на тэлевізар) — адна скрыня.

На століку ля тэлевізара — стос часопісаў з крыжаванкамі. І лупа. Старая кажа, што зяць не тыя часопісы прывёз, з дробным шрыфтам, вась і даводзіцца пад павелічальным шклом словы расчытваць. Работнікам аддзялення Антаніна Глебаўна пралапала пагартыць фотаальбомы: раптам каго знаёмага на здымках убачаць?

— Вось унук мой з дзяўчынай. Прыгожая пара была б. Я яе ўжо за радню лічыла, а яны разбегліся... — перабірае фотаздымкі. — А гэта я і мае аднагодкі ў шосты клас ідзем. Глядзіце, якія пераросткі былі (падлеткі на

У Сенненскім раёне пенсіянеры могуць заказаць сабе новую паслугу

Фота Сяргея ПУКШАНСКІ

На далонях Дар'я Ягораўна трымае частку сваёй біяграфіі.

здымку сапраўды хутчэй падобны да студэнтаў. — Аўт.!

Некалі пенсіянерка працавала ў тутэйшым лягасе. Узгадвае, што ў тыя гады гаспадаркай можна было ганарыцца. Лягас быў на першым месцы ў рэспубліцы. У адміністрацыйным будынку душы стаялі, аўтаматы з газіраванай вадой. І безадходная вытворчасць была наладжана. Непатрэбныя галінкі драбнілі ў муку і дабаўлялі ў камбікорм... А цяпер, перажывае старая, ніводнага спецыяліста не засталася. Крыўдуе, што лягас не клапаціцца пра сваіх былых работнікаў. Калі хадыла дровы праціць — не далі. Толькі за свае грошы, сказалі, купляйце.

— Дзякуй, што прыехалі. Але ж навін ніякіх не прывезлі, — ужо развітваючыся, робіць нам заўвагу Антаніна Глебаўна. Запэўніваем, што ўлічым усе пажаданні.

Замест Дома культуры — крама

Наш апошні прыпынак — суседняя вёска Цыпкі. Раней тут знаходзілася будаўнічая арганізацыя. Працы хапала, таму і людзей шмат было. А як прадпрыемства закрылася, усе паз'язджалі ў Оршу ці Віцебск.

— Вунь былы інтэрнат для работнікаў. А праз дарогу — завод закінуты, — паказвае тое, што засталася ад некалі прывабнага мястэчка, Любоў Емяльянаўна.

У Цыпках запланаваны калектыўны прыём. Валанцёры вязуць канцэрт мясцовым пенсіянерам. Праўда, праблема ўзнікла: дзе сабрацца? Дома культуры ў Цыпках няма. Адзінае памяшканне, прыдатнае для канцэрта, — вясковая крама. Гледачы ўжо падцягнуліся. Бабікі ўздоў у такім узросце адзінікі размясціліся ўздоўж прылаўкаў.

Пасла песень і баек, што прывёз клуб «Спявай, душа», людзі не разыходзяцца. Абступаюць работнікаў аддзялення і дзеліцца праблемамі. Больш за ўсё вяскоўцаў хвалюе закрыццё фельчарска-акушэрскага пункта, якое здарылася літаральна тыдзень таму.

— У ФАПе хлопец малады працаваў, на размеркаванне прыехаў. Некалькі месяцаў пабыў, і яго ў армію забралі. А ФАП закрылі. Што нам цяпер рабіць? — скардзіцца месцічы.

Любоў Емяльянаўна ўсё запісвае: «Будзем разбірацца».

...Па дарозе ў аддзяленне Галіна Анатольеўна заўважае, што паслуга «суразмоўнік на гадзіну» дазваляе пенсіянерам не толькі выказацца пра тое, што іх хвалюе, але і атрымаць рэальную дапамогу. «Спрацоўваем, як служба хуткага рэагавання, — кажа яна. — Мы падказваем пажылым, куды звярнуцца са сваёй праблемай, як правільна аформіць неабходныя паперы, каб пытанне разгледзелі. Або самі спрабуем дастукацца да ўлады: нам дзесьці гэта лягчэй зрабіць, чым проста чалавеку».

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by

Сенненскі раён

МЕДЫЦЫНА ЕЎРАПЕЙСКАГА ЎЗРОЎНЮ

Дзякуючы мэтанакіраванай грунтоўнай дзяржаўнай падтрымцы, айчынная медыцына выходзіць на еўрапейскі ўзровень.

— У прыватнасці, у Віцебскай вобласці кардыялагічная служба за апошнія 5 гадоў дабілася бясспрэчнага поспеху ва ўдасканаленні аказання спецыялізаванай дапамогі. Многае зроблена і для дэмаграфічнай бяспекі. Магу параўнаць з краінамі Еўрапейскага саюза. Там у агульнай структуры смяротнасці ад хвароб сістэмы кровазвароту пміраюць каля 40%. А ў нашай вобласці — прыкладна 43% (інфармацыя на леташніх выніках і 9 месяцаў гэтага года. — Аўт.). І гэты паказчык традыцыйна самы нізкі ў Беларусі (сяродні па краіне летась — 55,3%). У цэлым смяротнасць паніжаецца, — расказаў карэспандэнту «Звязды» прафесар, загадчык кафедры тэрапіі факультэта павышэння кваліфікацыі Віцебскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта Уладзіслаў ПАДПАЛАЎ.

Паводле слоў урача і навукоўцы, нараджальнасць сёння ў Беларусі вышэйшая за сярэднюю ў Еўропе. Смяротнасць немаўлят — адна з самых малых у свеце. Павялічваецца чаканая працягласць жыцця. Сёння яна ў сярэднім па краіне большая за 71 год...

Медыкі канстатуюць, што насельніцтва стала больш уважліва ставіцца да стану свайго здароўя. І гэта — вынік дзяржаўных праграм, якія прапагандуюць здаровы лад жыцця. Усё больш суграмадзян, якія добра сябе адчуваюць, хочучь «на ўсякі выпадак» правярыць стан здароўя. Некаторым не шкада на гэта грошай.

— Нядаўна мы ўкаранілі новую паслугу «Кардыяпакет». Яна ўключае ў сябе набор неабходных працэдур для комплекснага абследавання сэрца. Прапануецца паслуга беларускім і замежным грамадзянам... Можна апліцы «Кардыяпакет №1» і «Кардыяпакет №2». Першы — мінімальны пералік неабходных даследаванняў. А другі звыш асноўнага пераліку прапануе: абследаванне сасудаў верхніх і ніжніх канечнасцяў, ультрагукавое даследаванне органаў брушной поласці, дадатковыя лабараторныя даследаванні. Склад паслугі, яе кошт могуць мяняцца ў залежнасці ад паказанняў і прызначэнняў медыка, а таксама па жаданні пацыента, — распавядае выканаўца абавязкаў галоўнага ўрача Віцебскага абласнога кардыялагічнага дыспансера Алена КУЗНЯЦОВА.

Мінімальны кошт вышэйзгаданых пакетаў для беларусаў каля 1 мільёна і больш за 1,6 мільёна рублёў. Для інашаземцаў — прыкладна ў 2 разы больш. У планах — больш грунтоўнае абследаванне з лячэннем на працягу 5 дзён. Ужо каля 20 чалавек скарысталіся прапановай. Дарчы, у аднаго з іх выявілі інфаркт міякарду і пралячылі бясплатна. Прыкладна палова кліентаў — расіяне, якія спецыяльна прыехалі абследавацца...

Такім чынам павялічваецца ў цэлым у вобласці экспарт медыцынскіх паслуг. На заробленыя грошы можна прэміраваць медыкаў, часткова фінансаваць набыццё абсталявання. У выніку выйграюць і медыцынскія турысты, і беларуская медыцына.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
pukshanski@zviazda.by

ВАША ЭСЭМЭСКА — І ХОСПІС ДАБУДУЕЦЦА!

У кінатэатрах і тэатрах Мінска затрымліваюць паказы, каб звярнуцца да гледачоў з просьбай: падтрымаць дзіцячы хоспіс.

У сталіцы завяршаецца дабрачынны флэшмоб «Засталося жыць». Буйныя кінатэатры, тэатры, музычныя і канцэртныя пляцоўкі затрымліваюць на хвіліну сеансы і спектаклі і просяць гледачоў адправіць SMS на дабрачынны нумар Velcom 2015 з мабільных тэлефонаў. Такім чынам прыцягваецца ўвага да праблемы Беларускага дзіцячага хоспіса, які намагаецца дабудаваць свой новы будынак, каб пазбегнуць «замарозкі».

Паводле слоў рэжысёра, сцэнарыста, пісьменніка і майстра сцэны Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя М. Горкага Аляксандра Вергунова, на хвіліну затрымліваецца спектакль, застаецца зусім крыху да яго пачатку і зусім крыху застаецца да завяршэння будаўніцтва.

Акцыя «Засталося жыць» — частка дабрачыннай кампаніі #velcombegom, і яна працягвае эстафету мерапрыемстваў Velcom у падтрымку хоспіса. Не застаюцца абыякавымі да праблемы многія спартсмены, у тым ліку футбольны клуб БАТЭ — на поле «Барысаў-Арэны» яны заклікалі балельшыкаў адправіць SMS. Падключайцеся і вы — адпраўляйце SMS або званіце на нумар Velcom 2015.

Святлана БАРЫСЕНКА.
protas@zviazda.by

Антаніна Глебаўна нават на пенсіі сочыць за дзейнасцю лягаса, дзе некалі працавала.